

De Passievrucht

Naar de roman van

Karel Glastra van Loon

Bewerking voor toneel:

Ignace Cornelissen

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE PASSIEVRUCHT** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **KAREL GLASTRA VAN LOON en bewerker IGNACE CORNELISSEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© 1999 / 2013 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Tekst- en datamining voor gebruik en training van kunstmatige intelligentie is uitdrukkelijk niet toegestaan. All rights reserved, including those for text- and datamining for AI training and similar technologies.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

De Friese Poort 106

1823 BT Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, generale repetities met publiek, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **4** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U kunt gebruik maken van de aanvraag module op www.ibva.nl. Gebruik hiervoor uw aanvraag code (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of via de mail/aanvraagkaart. Bij vragen kunt u informeren bij I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U kunt gebruik maken van de aanvraag module op www.ibva.nl. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Gebruik rekwisieten veilig, lees meer bij tab voorwaarden op onze site.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten.

E-mail: rechten@toneelfonds.be. Telefoon: (03)3.66.44.00.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONAGES:

ARMIN

Leeftijd: In het heden eind dertig / begin veertig.

Karakteromschrijving: Armin is de protagonist van het stuk. Hij werkt als corrector bij een wetenschappelijke uitgeverij en staat bekend als een nogal rationele, met taal geobsedeerde man. Zijn wereld stort volledig in wanneer hij hoort dat hij al zijn hele leven onvruchtbaar is. Hij verandert in een rusteloze, door jaloezie en achterdocht gedreven detective die koste wat kost wil achterhalen wie de biologische vader van zijn zoon is.

ELLEN

Leeftijd: Eind dertig, nagenoeg dezelfde leeftijdscategorie als Armin.

Karakteromschrijving: Ellen is de huidige levenspartner van Armin. Destijds was zij de beste vriendin van Monika. Ze is zorgzaam, stabiel en fungeert aanvankelijk als de rustige en dienende factor in de relatie, maar zij draagt ondertussen een loodzwaar geheim met zich mee over de ware toedracht van de zwangerschap van Monika.

BO

Leeftijd: 13 jaar in het heden.

Karakteromschrijving: Bo is de zoon van Armin en de overleden Monika. In het toneelstuk wordt hij neergezet als een frisse, enthousiaste en energieke tiener. Hij is zich in eerste instantie volledig onbewust van de innerlijke crisis waarin zijn vader verkeert en de zoektocht die gaande is.

MONIKA

Leeftijd: Zij is op 25-jarige leeftijd overleden (ongeveer tien jaar voor de gebeurtenissen in het heden).

Karakteromschrijving: Monika verschijnt op het toneel via de dromen en herinneringen van Armin. Ze wordt omschreven als een bruisende, vrijgevochten en tamelijk dominante vrouw. Haar plotselinge dood door een hersenvliesontsteking liet Armin destijds als jonge vader alleen achter. Zij is de spil waar het hele mysterie om draait.

DECOR:

Symbolisch half afgeschilderd interieur: Het decor stelt op symbolische wijze een interieur voor dat niet af is. Dit sluit visueel aan bij de thematiek van het stuk: de reconstructie van een verleden en een gezinsleven dat door een plotselinge ontdekking (onvruchtbaarheid) volledig uiteenvalt.

Soberheid en suggestie: Omdat het verhaal zich afspeelt op een grote veelheid aan locaties – waaronder verschillende huizen, een Amsterdams bos en herinneringen die aan 'de hemel' grenzen – is er gekozen voor een abstracte setting. Het podium hoeft de locaties niet letterlijk te verbeelden; in plaats daarvan worden de wisselende plekken opgeroepen door de acteurs en subtiele verschuivingen in het licht.

Dynamisch spel met herinneringen: Het podium fungeert als een mentale ruimte voor de hoofdpersoon Armin. Herinneringen aan zijn overleden vrouw Monika worden vloeiend in het nu geplaatst, waardoor het heden en het verleden soepel in elkaar overlopen op dezelfde speelvloer.

SCÈNE 1

(13 jaar na de eerste ontmoeting: juli 1997.)

ARMIN Het moet een vergissing zijn. Ze hebben een dossier verwisseld in het ziekenhuis.

ELLEN Ik vrees van niet.

ARMIN Ik dacht dat jouw verlangen ook mijn verlangen was, maar dat is niet zo. Ik wil helemaal geen kind van jou.

ELLEN Ik heb mijn kinderwens altijd voor me uitgeschoven.

ARMIN Ik heb een kind en dat kind is mij genoeg. Laat het voor jou ook genoeg zijn.

ELLEN Het is pas een paar jaar dat ik er echt naar verlang.

ARMIN Er is voor ons geen toekomst meer.

ELLEN Misschien had ik het helemaal niet moeten willen.

ARMIN Erger dan te leven zonder toekomst, is te leven zonder verleden.

ELLEN Dat we er nooit rekening mee gehouden hebben dat de oorzaak bij jou kon liggen

ARMIN Ik ben dus onvruchtbaar.

ELLEN Twee jaar lang heb ik gedacht dat het aan mij lag.

ARMIN Ik had die arts vanmiddag wel naar de strot kunnen vliegen.

ELLEN Oh, ik vond hem heel innemend.

ARMIN Hij was bot.

ELLEN Hij zei dat hij begreep dat het een schok voor je was.

ARMIN Vond je? De toon waarop hij zei dat ik nog geluk heb gehad, want dat mensen met het syndroom van Klinefelter vaak een extreem kleine penis hebben of borsten krijgen. Maar dat in mijn geval – ja ik ben een geval nu – in mijn geval is er aan de buitenkant niets te zien. Oef, opluchting. Alleen mijn sperma heeft geen zaadcellen. Al mijn hele leven. Maar ik heb wel een zoon van dertien. Ik had een zoon van dertien.

ELLEN Die heb je toch nog.

ARMIN Ja? Die blijkt niet van mij te zijn.

ELLEN Ik kan het ook nog niet echt geloven.

ARMIN Weet je wat ik het meest onrechtvaardige vind aan deze hele affaire? Dat mijn vader in feite zijn enige kleinkind is kwijtgeraakt.

ELLEN Ga je het hem vertellen?

ARMIN Ik denk het niet. Sinds de dood van mama kan z'n hart niet veel meer hebben.

ELLEN Lijkt me inderdaad ook beter.

ARMIN Wat moet ik nu doen? - De iets naar voor stekende kin van Bo, alsof zijn onderkaak verkeerd gemonteerd is, heeft hij dus niet van mij. Zijn ogen hebben wel de kleur van de ogen van Monika, maar niet de vorm van de mijne, zoals iedereen zegt die Monika gekend heeft. Dat zijn linkervoet een halve maat kleiner is dan de rechter, net als bij mij, is dus puur toeval. Ik heb ooit eens gelezen dat het kind die een vrouw gaat baren lijkt op degene die ze liefheeft. Als dat haar man is, lijkt ze op haar man. Als het een echtbreker is, dan lijkt ze op die echtbreker.

ELLEN Een echtbreker?

ARMIN Dat is een inbreker, maar dan in het echt.

ELLEN Ja, ik weet wel wat je bedoelt.

ARMIN Wie is de echtbreker op wie Bo lijkt? De enige van wie ik zeker weet dat ze die vraag zou kunnen beantwoorden is Monika. Maar Monika is dood. Ellen, wat heeft Monika jou verteld?

ELLEN Niets.

ARMIN Ze moet je toch iets verteld hebben?

ELLEN Monika heeft mij niets verteld.

ARMIN Vrouwen praten over dat soort dingen. Wie is het, Ellen, zeg het me: wie?

ELLEN Hoe kan ik dat nou weten. Ik zat in die tijd veel in het buitenland.

ARMIN Maar tussendoor als je thuis was. Ze moet toch iets gezegd hebben. Met een omweg misschien. Een stille hint, die jij nooit hebt opgepikt. Jezus, Ellen, jullie waren intiem met elkaar in die dagen. Jullie deelden godverdomme alles. En nu wil je mij laten geloven dat daarover nooit met een woord is gesproken?

ELLEN Nee, ik zweer het.

ARMIN Je liegt.

ELLEN Dat is niet waar.

ARMIN Ellen, ik kan geen leugens meer verdragen.

(Bo komt binnen.)

BO Ik kan niet slapen. Wat is er Ellen?

ARMIN Het is iets... heel vervelends.

BO Maar wat is er dan? Ellen?

ARMIN Bo, ik moet je iets vertellen. Ik kan geen kinderen meer verwekken. Ik ben namelijk... mijn zaad is niet goed meer. Te lang niet gebruikt waarvoor het bedoeld is.

BO *(lacht)* Wat rot voor Ellen.

ARMIN Ja.

BO *(kijkt naar de foto's op de tafel)* Foto's van vroeger.

ARMIN Ik ben ze aan het sorteren.

ELLEN Ik heb daarvoor speciaal nog een paar oude lege albums gekocht op Koninginnedag. Waar zijn die?

ARMIN Wat kunnen mij die klote albums schelen Ellen!

BO Jammer dat ik me zo weinig kan herinneren van mama.

ELLEN Dat is ook niet zo gek. Je was pas drie.

BO Vertel eens iets over haar.

ELLEN Wat moet ik vertellen?

BO Iets wat ik nog niet weet.

ELLEN Maar ik heb toch al alles verteld wat ik weet, denk ik. Ga maar weer lekker slapen.

ARMIN *(stapt uit de scène.)* Ik kijk naar Bo, die bijna 14 wordt, ik ken hem beter dan wie dan ook, maar toch zie ik nu een vreemde. Hoe kan het dat ik nooit iets heb gemerkt, dat ik nooit de geringste argwaan heb gehad. Mijn geheugen lijkt wel het werk van een dronken archivaris: het zit vol gaten en verdichtingen. Er zijn ladenkasten vol herinneringen, maar waar zijn de herinneringen die mij kunnen helpen bij het beantwoorden van de vragen die mij uit mijn slaap houden. Misschien kun je zeggen dat het daarmee begon: met Monika die Ellen in haar eigen kleren stak. Ruim 14 jaar geleden.

SCÈNE 2

(14 jaar eerder: augustus 1982. We zijn in het onlangs gerenoveerde appartement van Monika en Armin in de buurt van het Sarphatipark. Ellen is zojuist binnengekomen. Ze is drijfnat.)

ELLEN Ik ben op de fiets. Ik wilde nog stoppen om te schuilen, maar ik was al helemaal doorweekt.

MONIKA Ik heb wel droge kleren voor je.

ELLEN En op de kruising met de Rijnstraat scheurt er ook nog een auto door een grote plas net op het moment dat ik daar langs fiets.

MONIKA Kom mee naar de slaapkamer.

ELLEN Ik zag die auto al van ver aankomen, dus ik probeerde nog uit te wijken, maar toen botste ik tegen de stoep en verloor mijn evenwicht in die grote plas. Dus het water staat tot in mijn schoenen. *(toont een verfomfaaid boeket bloemen)* En ik had nog zo'n mooie bos bloemen...

MONIKA *(lacht)* O, wat lief. Dank je.

ELLEN Het ziet er niet uit. Ik had me het begin van de avond toch anders voorgesteld.

MONIKA Komt allemaal goed. Ik ben blij dat je er bent. Het is ik-weet-niet-hoe-lang geleden dat we elkaar nog gezien hebben. Armin dit is nou Ellen. Mijn collega bij het reisbureau én beste vriendin. Ellen dit is Armin. Mijn geliefde.

ELLEN Hallo.

ARMIN Hi.

MONIKA Als ik je ooit voor iemand zou verlaten, dan is het voor haar. Ellen doet prospectie voor nieuwe reizen. Kom mee naar de slaapkamer dan kan je iets anders aantrekken.

(Monika en Ellen lopen richting slaapkamer.)

MONIKA *(vanuit de slaapkamer)* Maak jij de fles wijn open?

ARMIN Wit of rood?

MONIKA Doe maar alle twee en schenk de witte maar vast in.

(Armin opent de flessen. Ellen komt uit de slaapkamer met een jurk van Monika aan.)

MONIKA Kijk eens, Armin, ziet Ellen er niet prachtig uit? Die jurk is nog een verjaardagscadeau van mijn moeder geweest.

ARMIN Is dat een jurk van jou? Die heb ik nooit gezien.

MONIKA Echt iets voor mijn moeder om me een jurk te geven die mij totaal niet staat. Maar jou staat ie prachtig. Zeg dan toch iets, Armin.

ARMIN Jou staat 'ie prachtig.

MONIKA Je mag de jurk houden. Ik doe hem toch nooit aan. God, wat ben je toch mooi, vind je niet Armin? Ik wil dat je ons alles vertelt over Ecuador. We zijn razend benieuwd.

ARMIN Laten we proosten.

MONIKA Ja, ik wil weten hoe het was met Niko in Ecuador? Proost.

ELLEN Op jullie nieuwe appartement. Proost.

MONIKA Goed hé... Had je het hier twee maanden geleden moeten zien. Het was een puinhoop. Bij het afsteken van het behang donderde al het pleisterwerk van de muur.

ELLEN Heb jij dat hier allemaal opgeknapt?

ARMIN Ik niet, ik heb alleen helpen slopen.

MONIKA Nee, nee, ik heb veel gedaan.

ELLEN Ik wist helemaal niet dat je zo handig was.

MONIKA Met deskundige hulp van Cor.

ELLEN Cor? Moet ik die kennen?

ARMIN Cor is mijn vader. Hij heeft zijn eigen aannemersbedrijf.

MONIKA De eerste weken nam het werk dagelijks toe in plaats van af. De balken onder die plafondplaten waren verrot. We hebben ze allemaal moeten vervangen. In de schoorsteen zat een enorme scheur.

ARMIN Je kon er een hand insteken.

MONIKA De houten vloer naast het keukenkastje was helemaal weggerot.

ARMIN Ben ik nog doorheen gezakt.

MONIKA Toen zijn vader de eerste keer hier binnen kwam, zei hij: 'Dat hadden jullie toch van tevoren kunnen zien. Waar kijken jullie in hemelsnaam naar als jullie een woning gaan bezichtigen?' 'Uit het raam', zei Armin.

ELLEN Uit het raam?

ARMIN Ja, kom maar eens kijken op ons Frans balkonnetje. Moet je kijken: een geweldig uitzicht op het Sarphatipark.

ELLEN O, ja, mooi.

ARMIN Schitterend toch. Hoor, een ekster.

ELLEN Je boft maar met zo'n vader.

MONIKA Zijn vader is een echte selfmade man.

ARMIN Dat komt omdat hij zelf nooit een vader gehad heeft waar hij op kon rekenen. Mijn opa stierf toen mijn vader dertien was.

MONIKA Van manusje-van-alles opgeklommen tot voorman. En toen hij Armins moeder trouwde is hij met zijn eigen aannemersbedrijf begonnen en de zaken lopen goed, denk ik.

ARMIN Nou niet overdrijven.

MONIKA Ze hebben toch pas een jacht kunnen kopen.

ARMIN Je bedoelt dat roeibootje in het Gein?

MONIKA Ze hebben onlangs een groot feest gegeven voor het twintig jarig bestaan van het aannemersbedrijf. Er waren meer dan honderd man. Wat heb ik toen gelachen om die zwarte zangeres die met jouw vader de merengue danste. Het is een soort salsa, komt uit Latijns-Amerika.

ELLEN Weet ik, ik kom er net vandaan.

MONIKA Maar het ritme is nog sneller en je danst met de heupen heel dicht tegen elkaar.

ARMIN Vrij genant.

ELLEN Wie zijn dat?

ARMIN

Dit is de huwelijksfoto van mijn ouders.

ELLEN Mooi koppel.

ARMIN Keurig negen maanden na die foto ben ik geboren. Maar mijn vader was er niet.

MONIKA Stond hij niet in een bouwput in Leeuwarden op dat moment?

ARMIN Ja, toen hij 's avonds thuiskwam en mij in mijn wieg zag liggen, zei hij tegen mijn moeder: 'heb ik dat niet goed gedaan?'

ELLEN Nou.

ARMIN Hij komt overal mee weg.

MONIKA Ik vind het allemaal nog meevallen als je het vergelijkt met mijn moeder. Die heeft het nooit onder stoelen of banken gestoken dat ze liever een zoon had gehad.

ELLEN Ja, dat is een afschuwelijk verhaal.

ARMIN Dat heb je me nog niet verteld. Wat was er dan?

MONIKA Mijn moeder kon niets verdragen en heeft mij altijd genegeerd.

ARMIN Jouw moeder?

MONIKA Daar sta je van te kijken. Ik mocht nooit iets zeggen of vragen. Dus op een bepaald moment heb ik dan maar besloten om haar een brief te schrijven.

ARMIN Monika, dat heb je me nog nooit verteld.

MONIKA Ik moet een jaar of acht geweest zijn. Elke dag werd die brief langer, want er waren meer dingen waarvan ik dacht: eigenlijk wil ik dat mijn moeder die weet, dat ze weet hoe ik daarover denk.

(Monika barst in tranen uit.)

ARMIN Maar Monika, wat is er?

MONIKA Ik vind het gewoon stom.

ARMIN Wat zei je moeder toen ze die brief kreeg?

MONIKA Ze heeft de brief nooit gekregen. Ik durfde hem niet te geven. Ik heb hem uiteindelijk thuis op zolder in een kier tussen twee balken verstopt. Volgens mij zit die daar nog. Sorry dat het me zo raakt.

ELLEN Dat geeft toch niks.

MONIKA Ik wil ook niet zo zijn, zo sentimenteel, maar...

ARMIN Maar wat?

MONIKA Het eten is klaar! Tijd voor vrolijke onderwerpen.

(Monika gaat naar de keuken.)

ELLEN Jij werkt dus voor een uitgeverij?

ARMIN Ja, sinds kort. Ik redigeer wetenschappelijke teksten. Ik werk nu aan een stuk over de *Escherichia coli* bacterie. Van deze

bacterieën komen er zo'n tien miljard per dag naar buiten via de ontlasting.

MONIKA (*vanuit de keuken*) Hé, bederf onze eetlust nou niet. Laat Ellen maar vertellen over Ecuador. We willen alles weten.

ARMIN Ja, wat eten ze zoal in Ecuador?

MONIKA (*vanuit de keuken*) Nee, nee, over Niko.

ELLEN Je hebt de Yaguarlocro.

ARMIN Jaguar... ?

ELLEN Yaguarlocro, dat is een soep met stukjes bloedworst. En de Cuy. Dat is geroosterde cavia.

ARMIN Bah...

MONIKA Vanavond eten we Italiaans.

ARMIN (*stapt uit de scène*)

Wat weet ik eigenlijk van degenen die ik liefheb? Of hoe goed ken ik diegene die ons het meest na aan het hart zijn? Liefde is wat leven maakt. Zonder liefde gaat alles dood. Dat is wetenschappelijk bewezen.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

info@toneeluitgeverijvink.nl

072 5112407

“Samenspelen” is ons motto